

Seat No. : _____

DS-104

December-2013

M.A. Semester - I

Gujarati : 404 - Paper- IV

સાહિત્ય સ્વરૂપ : નિબંધ

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. નિબંધના સ્વરૂપગત લક્ષણોની વિગતે ચર્ચા કરો. 14
અથવા
નીચેના બંને વિશે નોંધ લખો :
(1) નિબંધ અને ઊર્મિકાવ્ય
(2) નિબંધ અને નાટક
2. ગુજરાતી સાહિત્યમાં નિબંધનો ઉદ્ભવ જણાવી, એની વિકાસરેખા આલેખો. 14
અથવા
નીચેનામાંથી કોઈપણ બે નિબંધકારોનું પ્રદાન મૂલવો.
(1) નર્મદ
(2) રા.વિ. પાઠક
(3) ભોળાભાઈ પટેલ
(4) પ્રવીણ દરજી
3. 'નંદ સામવેદી'ને આધારે નિબંધકાર તરીકે ચંદ્રકાન્ત શેઠની વિશેષતાઓનો પરિચય કરાવો. 14
અથવા
નીચેની બંને વિશે નોંધ લખો :
(1) 'નંદ સામવેદી'ની ગદ્યશૈલી
(2) 'હું અને દીવાલ' નિબંધનો આસ્વાદ
4. 'જગડું' સંગ્રહમાં પ્રગટતા નટવરસિંહ પરમારના સર્જક વિશેષો તપાસો. 14
અથવા
નીચેની બંને વિશે નોંધ લખો :
(1) 'જગડું' શીર્ષકની યોગ્યતા
(2) 'જગડું' માં નિરૂપાયેલા વ્યક્તિચિત્રો

5. નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો :

14

- (1) વિશ્વ સાહિત્યમાં નિબંધ સ્વરૂપનો પ્રારંભ કોના દ્વારા થયો ?
- (2) “સાચો નિબંધ પરિચિત ગોષ્ઠી જેવો હોય છે. નિબંધકાર ભાવકની સામે પોતાના અંતરાત્માને વ્યક્ત કરતો ચતુર ગોષ્ઠીકાર છે.” – આ વ્યાખ્યા પશ્ચિમના કયા નિબંધકારની છે ?
- (3) નિબંધ સાથે અન્ય કયું ગદ્ય સાહિત્ય સ્વરૂપ સૌથી વધારે સામ્ય ધરાવે છે ?
- (4) ‘શિયાળાની સવારનો તડકો’ નિબંધસંગ્રહ કોનો છે ?
- (5) ‘અવળવાણિયા’ ઉપનામ કયા હાસ્ય નિબંધકારનું છે ?
- (6) સુરેશ જોષીના પ્રથમ લલિત નિબંધ સંગ્રહનું નામ આપો.
- (7) નીચેનામાંથી કયું પુસ્તક નિબંધ સ્વરૂપનું નથી ?
 - (a) કોઈ સાદ પડે છે.
 - (b) શહેરની શેરી
 - (c) અશ્રુધર
 - (d) ઘાસનાં ફૂલ
- (8) નીચેનામાંથી કયા નિબંધકારે હાસ્યનિબંધ લખ્યા નથી ?
 - (a) બકુલ ત્રિપાઠી
 - (b) વિનોદ ભટ્ટ
 - (c) તારક મહેતા
 - (d) સુરેશ જોષી
- (9) ‘નંદ સામવેદી’ સંગ્રહના છેલ્લા નિબંધનું શીર્ષક જણાવો.
- (10) ‘નંદ સામવેદી’ સંગ્રહનું પ્રથમ આવૃત્તિ પ્રકાશનવર્ષ જણાવો.
- (11) નિબંધકાર ચંદ્રકાન્ત શેઠનું ઉપનામ જણાવો.
- (12) ‘જગડું’માં નીચેનામાંથી કયું વ્યક્તિચિત્ર આવે છે ?
 - (a) આનંદશંકર
 - (b) આભશંકર
 - (c) લાભશંકર
 - (d) આમાંથી એકેય નહિ
- (13) નટવરસિંહ પરમાર કયા યુગનાં નિબંધકાર છે ?
- (14) ‘જગડું’ સંગ્રહમાં નિરૂપાયેલ તરગાળા-નાયક કોમની નાટક મંડળીના સંચાલક કોણ છે ?